

Nr 125.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående delaktighet i statens pensionsanstalt för sjukgymnaster vid akademiska sjukhuset i Uppsala; given Stockholms slott den 5 mars 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF.

K. G. Ewerlöf.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Statsrådet Ewerlöf anmäler efter gemensam beredning med chefen för ekklesiastikdepartementet fråga om delaktighet i statens pensionsanstalt för sjukgymnaster vid akademiska sjukhuset i Uppsala och anför därvid.

I enlighet med beslut av 1938, 1939 och 1941 års lagtima riksdagar (riksd. skr. nr 270 år 1938, nr 202 år 1939 och nr 127 år 1941) hava genom kungörelser den 17 juni 1938 (nr 518), den 22 juni 1939 (nr 506) och den 6 juni 1941 (nr 363) i reglementet för statens pensionsanstalt — § 60 mom. 1 i) — meddelats bestämmelser rörande pensionsrätt för vissa sjukgymnaster. Enligt dessa bestämmelser må pensionsrätt beredas sjukgymnast, som är anställd vid länslasarett eller på likartat sätt anordnad sjukvårdsinrättning, sjukstuga

däri inbegripen, vilken äges och helt eller delvis underhålls av landsting eller stad, som ej deltagar i landsting, vid statsunderstött kustsanatorium, vid för sjukgymnastik och massage inrättad poliklinik, som äges och underhålls på sätt nyss nämnts, vid statsunderstödd vanförestalt eller vid kuranstalt, som är ansluten till pensionsstyrelsen.

Beträffande de närmare pensionsvillkor, som gälla för i pensionsanstalten sålunda för närvarande delaktiga sjukgymnaster, må nämnas följande. Pensionsrätt kan vinnas först efter av medicinalstyrelsen godkänd tjänstereglering enligt § 5 anstaltens reglemente. Tjänstepensionsunderlaget utgör 1,560 kronor och familjepensionsunderlaget 612 kronor. Pensionsåldern utgör 60 år och för hel tjänstepension erfordras 30 tjänstår. För tillstånd att kvarstå i tjänst efter pensionsåldern (högst 5 år) erfordras medgivande av medicinalstyrelsen. Befattningshavarens årliga tjänstepensionsavgift utgör 5 procent av tjänstepensionsunderlaget och den årliga familjepensionsavgiften 20 procent av familjepensionsunderlaget för manlig befattningshavare och 1 procent av samma underlag för kvinnlig befattningshavare. Huvudmansavgiften utgör 5 procent av tjänstepensionsunderlaget. För sjukgymnastbefattning, som före den 1 januari 1941 eller, vad angår befattning vid statsunderstött kustsanatorium, före den 1 januari 1943 efter godkänd reglering anmälts för beredande av pensionsrätt åt innehavaren, har enligt bestämmelse i mom. 13 av övergångsstadgandena till kap. VI anstaltens reglemente viss lindring medgivits beträffande huvudmannens andel i engångsavgift för retroaktiv tillämpning av reglementet.

Enligt kungörelse den 17 juni 1938 (nr 519) gäller såsom villkor för godkännande beträffande sjukgymnastbefattning av tjänstereglering, varom nyss nämnts, dels att befattningen är förenad med kontant slutavlöning av lägst 2,500 kronor för år, avlöning utgående i form av arvode efter taxa däri ej inräknad, dels att befattningshavarens tjänstgöringsskyldighet uppgår till minst 30 timmar i veckan, dels ock att befattningshavaren erhållit medicinalstyrelsens tillståndsbrev till sjukgymnastyrkets utövning.

I skrivelse den 11 december 1942 har *direktionen för akademiska sjukhuset i Uppsala* anhållit om vidtagande av åtgärd för beredande av delaktighet i statens pensionsanstalt för vid sjukhuset anställda sjukgymnaster.

Medicinalstyrelsen har i utlåtande den 19 december 1942 tillstyrkt bifall till den gjorda framställningen.

I utlåtande den 8 januari 1943 har *statens pensionsanstalt* likaledes tillstyrkt bifall till framställningen och därvid anfört, bland annat, följande.

Pensionsrätt i pensionsanstalten tillkommer för närvarande icke sjukgymnaster vid akademiska sjukhuset i Uppsala. Dessa befattningshavare blevo särskilt undantagna, då pensionsrätt för sjukgymnaster första gången medgavs enligt 1938 års riksdags beslut. På sätt framgår av propositionen nr 256 till sagda riksdag hade pensionsanstalten dock i utlåtande den 21 september 1937 såsom sin mening framhållit, att sjukgymnast vid akademiska sjukhuset i Uppsala borde inbegripas i den pensionering, som då var ifrågasatt. I anslutning till statskontorets i frågan gjorda uttalande, innefattande bland an-

nat att — om man utginge från att personalen vid sjukhuset vore att anse som statlig personal — en anslutning till statens pensionsanstalt av de där anställda sjukgymnasterna ej syntes kunna ifrågakomma, föreslog emellertid föredragande departementschefen, att akademiska sjukhuset i Uppsala icke skulle inbegripas bland de sjukvårdsinrättningar, som skulle kunna vinna anslutning till pensionsanstalten för sina sjukgymnastbefattningar.

Med hänsyn till den pensionsrätt, som beretts sjukgymnasterna vid flertalet större sjukvårdsinrättningar m. m., anser pensionsanstalten det skäligt, att pensionsrätt även beredes sjukgymnasterna vid akademiska sjukhuset i Uppsala. Dessa lära visserligen liksom övrig vid sagda sjukhus anställd personal vara att anse såsom statliga anställningshavare, vid vilket förhållande pensionsrätten förr eller senare torde böra regleras genom att befattningshavarna bliva underkastade allmänna tjänstepensionsreglementet. Då några åtgärder för en reglering av anställnings- och pensionsförhållandena för personalen vid sjukhuset hittills icke vidtagits och frågan härom ej heller synes vara aktuell för närvarande, vill pensionsanstalten emellertid icke motsätta sig, att pensionsfrågan för de avsedda sjukgymnasterna ordnas genom att de — intill dess allmänna tjänstepensionsreglementet eventuellt kan komma att bliva å dem tillämpligt — i likhet med vad fallet är beträffande bland andra de vid akademiska sjukhuset i Uppsala anställda sjuksköterskorna erhålla pensionsrätt enligt reglementet för statens pensionsanstalt.

För pensionsrätten, vilken lämpligen synes böra införas från och med den 1 juli 1943, torde böra gälla samma villkor som i fråga om innehavare av tidigare till delaktighet i pensionsanstalten upptagna sjukgymnastbefattningar. Någon föreskrift om lindring beträffande huvudmannens andel i engångsavgift för retroaktiv tillämpning av reglementet är dock icke påkallad, enär reglementets stadganden rörande huvudmans pensionsavgifter icke gälla för staten såsom huvudman.

På grund av det ringa antal befattningshavare, som skulle ifrågakomma till erhållande av pensionsrätt — enligt från akademiska sjukhuset i Uppsala under hand inhämtad uppgift uppfylla för närvarande allenast två befattningshavare förutsättningarna därför — kunna de på staten ankommande kostnaderna för den föreslagna pensioneringen antagas bliva relativt obetydliga.

Statskontoret har i utlåtande den 5 februari 1943 anfört följande.

Såsom statens pensionsanstalt erinrat, har statskontoret i ett den 13 december 1937 avgivet utlåtande förklarat sig icke för det dåvarande kunna tillstyrka ett av pensionsanstalten tidigare väckt förslag om beredande av pensionsrätt i anstalten för vid akademiska sjukhuset i Uppsala anställd sjukgymnast. Till grund för sin sålunda intagna ståndpunkt framhöll statskontoret, bland annat, att beträffande annan vid akademiska sjukhuset anställd personal än arbetarpersonalen tjänstepensionsreglementet ej borde göras tillämpligt, så länge den dåvarande förvaltningsorganisationen vid sjukhuset bibehölls, samt att — om man utginge från att personalen ifråga vore att anse som statlig personal — en anslutning till statens pensionsanstalt ej heller syntes kunna ifrågakomma.

Då några åtgärder för reglering av anställningsförhållandena för akademiska sjukhusets befattningshavare ännu icke blivit vidtagna, har någon ordnad pensionering för sjukhusets sjukgymnaster icke kommit till stånd. Då det emellertid måste framstå som uppenbart obilligt, att dessa sjukgymnaster alltjämt skola vara uteslutna från pensionsrätt, vill statskontoret — under framhållande tillika av att motsvarande befattningshavare vid såväl statliga som statsunderstödda institutioner numera tillerkänts pensionsrätt —

icke vidare motsätta sig, att pensionsrätten ordnas för här ifrågavarande personal genom dennas anslutning till statens pensionsanstalt. Statskontoret vill emellertid i anslutning härtill understryka angelägenheten av att åtgärder snarast möjligt vidtagas för en reglering av anställningsförhållandena — och därmed även pensionsförhållandena — för den till akademiska sjukhuset knutna tjänstemannapersonalen, vilken reglering synes böra innebära, att denna personal i angivet hänseende erhåller samma ställning som motsvarande statliga befattningshavare i övrigt.

Ämbetsverket anser sig i detta sammanhang icke böra underlåta framhålla, att en pensionsrätt i statens pensionsanstalt medför, då staten därvid inträder som huvudman, att huvudmannaandelen av pensionskostnaderna icke kommer att uppföras å sjukhusets driftkostnadsstat och således icke heller fördelas mellan staten och vederbörande landsting. Så är för närvarande förhållandet beträffande den redan till pensionsanstalten anslutna sjuksköterskepersonalen.

*Före-
draganden.*

Även jag anser mig kunna tillstyrka, att rätt till delaktighet i statens pensionsanstalt i överensstämmelse med av pensionsanstalten förordade grunder beredes sjukgymnaster vid akademiska sjukhuset i Uppsala. Oaktat att huvudmannaandelen, såsom statskontoret framhållit, med den föreslagna anordningen icke kommer att uppföras å sjukhusets driftkostnadsstat, torde statens pensionskostnader likväl böra ingå bland de faktorer som skola beaktas vid fastställandet av landstingets ersättning till universitetet.

Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen fattat beslut i ärendet, vidtaga erforderliga ändringar i pensionsanstaltens reglemente. Ändringarna torde böra träda i kraft den 1 juli 1943.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i det föregående förordade grunder, utfärda bestämmelser i fråga om delaktighet i statens pensionsanstalt för sjukgymnaster vid akademiska sjukhuset i Uppsala.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ivar Löfqvist.